

Voorstel CHI

(college van hoofdingelanden)

Registratienummer
25.1042189

Commissie Bestuur, Middelen & Waterketen

Datum behandeling D&H
11 november 2025

Commissie Water & Wegen
3 december 2025

Portefeuillehouder
J.N.J.J. Beemsterboer

Datum vergadering CHI
17 december 2025

Agendapunt

Onderwerp
Mandatering administratieve correcties peilbesluiten

Voorstel

De Mandaatregeling college van hoofdingelanden HHNK vast te stellen, conform bijlage 1 (25.0989433).

Kern van de zaak

Inleiding en probleemstelling

Een peilbesluit is een formeel besluit van een waterschap waarin wordt vastgelegd welk waterpeil in een bepaald gebied zoveel mogelijk in stand wordt gehouden of binnen welke bandbreedte het waterpeil wordt gehouden. Het vaststellen van een peilbesluit is de bevoegdheid van het algemeen bestuur van een waterschap – het college van hoofdingelanden (CHI). De verplichting tot het vaststellen van peilbesluiten volgt uit artikel 2.41 van de Omgevingswet en geldt alleen voor oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen die in de provinciale Omgevingsverordening NH2022 zijn aangewezen.

Tot 25 november 2016 schreef de provinciale Waterverordening voor dat peilbesluiten tenminste één maal in de 10 jaar moesten worden herzien. In de praktijk betekende dit dat eens in de 10 jaar alle wijzigingen werden vastgesteld in een peilbesluit voor een bepaald gebied of polder. Sindsdien geldt echter alleen nog de verplichting om het peilbesluit actueel te houden. Daarom houdt HHNK geen 10 jaarlijkse herzieningscyclus meer aan en worden benodigde wijzigingen in peilbesluiten genomen als tussentijdse partiële herzieningen van het peilbesluit.

Partiële herzieningen van het peilbesluit hebben in de regel tot doel om het waterpeil te wijzigen, op initiatief van derden of van het hoogheemraadschap zelf. Deze besluiten kunnen gevolgen hebben voor belanghebbenden en worden met een onderbouwing ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

De afgelopen periode is er echter aanleiding om een groot aantal kleine wijzigingen aan te brengen om het peilbesluit actueel en -juridisch- correct te houden. Het merendeel (ongeveer 5000) volgt niet uit een feitelijke wijziging van het waterpeil, maar uit verbeterde inzichten in de gegevens van ons huidige watersysteem. Dankzij digitalisering en verbeterde data kan er beter inzicht in de praktijksituatie worden gekregen, waardoor op sommige plekken verschillen zijn geconstateerd tussen het peilbesluit en de werkelijke situatie in het veld. Dit zijn voor een heel groot deel situaties die al meer dan 20 jaar ongewijzigd bestaan. Bij verbeterde data kunt u denken aan verbeterde resolutie van luchtfoto's, verbeterde digitale achtergrondkaarten, nauwkeurigere gebiedsdekkende waterpeilmetingen en verbeterde vastlegging van ligging en werking van kunstwerken, waterlopen en drainages. De kleine wijzigingen zijn dus uitsluitend administratief van aard en hebben geen

Datum
7 augustus 2025

effect op de fysieke situatie in het veld. Een aantal voorbeelden van deze administratieve correcties is als bijlage 2 (aangehecht) bij dit voorstel gevoegd.

Omdat alle wijzigingen in het peilbesluit op dezelfde wijze aan het algemeen bestuur moeten worden voorgelegd, zou in de huidige situatie voor elke administratieve correctie een volledige onderbouwing en besluitvorming moeten worden voorgelegd aan uw bestuur. De administratieve last die dit met zich meebrengt is ondoelmatig. Daarnaast heeft dit ertoe geleid dat dit de afgelopen jaren niet gedaan is en er, zoals eerder gezegd, een groot aantal administratieve correcties niet is doorgevoerd in het peilbesluit.

Gezien de ondoelmatige administratieve last, en omdat de administratieve correcties geen feitelijke gevolgen hebben voor de waterpeilen, is het voorstel om de Mandaatregeling college van hoofdingelanden HHNK vast te stellen, conform bijlage 1 (25.0989433).

Het voorstel tot mandatering wordt hieronder verder toegelicht.

Overwegingen mandatering

Uit het voorgaande blijkt dat het actualiseren van peilbesluiten een wettelijke verplichting is, waarbij achterstanden zijn opgelopen die op een efficiënte manier moet worden aangepakt. De instrumenten 'delegatie' en 'mandaat' bieden bestuursorganen hiertoe de mogelijkheid door bevoegdheden op een ander niveau te laten uitoefenen. Hiermee kan het besluitvormingsproces worden versneld. Delegatie en mandaat zijn mogelijk als de aard van de bevoegdheid zich daar niet tegen verzet.

Delegatie is het overdragen door een bestuursorgaan van zijn bevoegdheid tot het nemen van besluiten aan een ander, die deze *onder eigen verantwoordelijkheid* uitoefent. Het oorspronkelijke bevoegde bestuursorgaan kan de bevoegdheid dan *niet meer zelf uitoefenen*. Delegatie van peilbesluiten is niet mogelijk. Dit is bepaald in artikel 83, tweede lid, onder f van de Waterschapswet.

Mandatering van peilbesluiten is echter wel mogelijk¹. Bij mandaat wordt de bevoegdheid niet overdragen, maar neemt de gemandateerde een besluit *'in naam van' het bevoegde bestuursorgaan*. Het oorspronkelijke bestuursorgaan blijft daarmee verantwoordelijk en ook bevoegd. Uiteraard kan het mandaat beperkt worden tot bepaalde typen peilbesluiten en kunnen er voorwaarden aan het mandaat worden verbonden. Zo zorgen we ervoor dat de sturende rol van het algemeen bestuur niet wordt aangetast.

Voorgesteld wordt om alleen administratieve correcties van het peilbesluit, die niet leiden tot feitelijke wijziging van het waterpeil, te mandateren aan het college van D&H. Aan het mandaat wordt de voorwaarde verbonden dat bij ingediende zienswijzen tegen het ontwerp peilbesluit D&H de besluitvorming overlaat aan CHI (bij de eerstvolgende jaarlijkse herziening).

Omdat HHNK nog niet beschikt over een mandaatregeling van het CHI², is het een en ander uitgewerkt in bijgevoegde 'Mandaatregeling college van hoofdingelanden HHNK'. Inhoudelijk heeft deze mandaatregeling uitsluitend betrekking op de (gedeeltelijke) mandatering van de bevoegdheid om peilbesluiten vast te stellen. De regeling biedt ook de mogelijkheid tot ondermandatering aan de ambtelijke organisatie.

¹ Zo wordt ook geconcludeerd in het rapport '[Peilbesluiten: versnellings- en afstemmingsmogelijkheden](#)' van Mr. dr. Frank Groothuijse, Universiteit Utrecht, d.d. 19 februari 2019 (zie o.a. par. 3.1.1).

² HHNK beschikt wel over een delegatieregeling van het CHI, te weten de '[Delegatieregeling Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2003](#)'.

Datum
7 augustus 2025

Voorbeeld Wetterskip Fryslân

Wetterskip Fryslân heeft eerder al gebruik gemaakt van de mogelijkheid van (gedeeltelijke) mandatering van de bevoegdheid tot het vaststellen van peilbesluiten.³ Onder het derde punt van de delegatie – en mandaatregeling van dit waterschap, onderdeel 1.B-Mandaat, wordt de mandatering voor administratieve wijzigingen gevat. Aanvullend heeft dit mandaatbesluit ook betrekking op (genoemd onder punt 1, van onderdeel 1B) peilbesluiten die weinig impact hebben, (punt 2) partiële herzieningen, en (punt 4) afwijzingen van verzoeken tot wijziging van peilbesluiten, mits de afweging past binnen de kaders van de vastgestelde Nota Peilbeleid⁴. Dergelijke mandaten zijn in dit bestuursvoorstel niet aan de orde.

Strategie en beleid

In de Visie MVO is aangegeven dat HHNK zijn werk wil doen binnen de geldende wet- en regelgeving waarbij de belangen van de stakeholders worden meegenomen. Zowel HHNK als externe partijen kunnen hinder ondervinden van niet actuele peilbesluiten. In gesprek met onze omgeving is volgens genoemde visie naar voren gekomen dat er behoefte is aan snelle besluitvorming. Processen van HHNK en derden lopen nu soms vertraging op door verkeerde aannames vanwege onjuiste gegevens over waterpeilen. De mandatering van bovengenoemde bevoegdheden draagt bij aan een vlot verloop van de actualisering van peilbesluiten, waardoor deze problemen kunnen worden beperkt.

Kansen en risico's

Kansen:

Het mandaat biedt de kans om de achterstanden ten aanzien van het actualiseren van peilbesluiten sneller en doelmatig weg te werken. Verder kunnen we dan ook in de toekomst geconstateerde noodzakelijke correcties snel doorvoeren, zonder dat dit een bovenmatig beslag legt op de capaciteit van de ambtelijke organisatie en het bestuur.

Risico's indien u instemt met dit voorstel:

Belanghebbende kunnen tegen vastgestelde peilbesluiten in beroep bij de rechtbank, ook als zij geen zienswijze hebben ingebracht op het ontwerpbesluit. Omdat een administratieve correctie slechts de praktijksituatie formaliseert, zijn er als gevolg van dit type peilbesluiten geen effecten te verwachten op de milieu- en omgevingsaspecten, zoals waterberging, waterkwaliteit, landbouw, natuur of cultuurhistorie. Om die reden worden er in deze situatie in beginsel geen belangen van derden geraakt en is de kans op beroepen klein.

Risico's indien u niet instemt met dit voorstel:

Zonder mandaat zullen we alle 5000 administratieve correcties met onderbouwing ter besluitvorming aan het algemeen bestuur moeten voorleggen. Dat is ondoelmatig. Als we dat niet doen, dan worden de achterstanden steeds groter en voldoen we niet aan de eis van de provinciale Omgevingsverordening NH2022: 'peilbesluiten zijn actueel'. Een actueel peilbesluit is voor onze ingelanden van belang voor de uitlegbaarheid van ons peilbeheer en de rechtszekerheid.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties aan dit voorstel verbonden.

Communicatieaspecten en participatie

Gedeeltelijke mandatering van de bevoegdheid tot het vaststellen van peilbesluiten betreft een hoofdzakelijk interne aangelegenheid tussen de bestuursorganen van HHNK (CHI en D&H). Bij mandatering blijft CHI immers zelf bevoegd, maar kan D&H namens CHI correcties op de peilbesluiten vaststellen. De mandatering heeft op zichzelf geen rechtsgevolgen voor derde

³ [Delegatie- en mandaatbesluit Wetterskip Fryslân](#), zie onderdeel I.B. – Mandaat.

⁴ [Nota Peilbeleid 2023 | Lokale wet- en regelgeving](#)

Datum
7 augustus 2025

belanghebbenden. Zij houden de mogelijkheid van rechtsbescherming tegen peilbesluiten. Om die reden is er geen participatie toegepast over de mandaatregeling. Na vaststelling wordt de 'Mandaatregeling college van hoofdingelanden HHNK' bekend gemaakt in het Waterschapsblad.

Overige consequenties en vervolg

Na mandatering aan het college van D&H kan deze overwegen de administratieve correcties verder onder te mandateren aan het afdelingshoofd Watersystemen.

Verder zal er een werkprotocol uitgewerkt moeten worden met de afdelingen Watersystemen en Informatie & Automatisering om de achterstand weg te werken.

Met deze wijzigingen maken we een eerste stap bij het actualiseren van onze peilbesluiten. Een aantal kleine wijzigingen ten gevolge van vergunningen, die wel effect hebben op het feitelijk waterpeil worden nog nader beschouwd. Voor deze categorie wordt bestudeerd hoe de achterstand kan worden weggewerkt. Wij komen hiervoor later terug bij uw bestuur.

Bijlagen

1. Mandaatregeling college van hoofdingelanden HHNK (25.0989433)
2. Analyse van verschillen peilbesluiten (aangehecht)

College van dijkgraaf en hoogheemraden,

de secretaris,

M.J. Kuipers

de voorzitter,

ir. R.P.G. Bosma

Bijlage 2: Voorbeelden van administratieve correcties

Administratieve correcties zijn correcties die voortkomen uit adequatere kennis over het huidige watersysteem. Deze correcties leiden niet tot een feitelijke wijziging van het watersysteem, zover deze zijn te herleiden. Met luchtfoto's kunnen onze adviseurs doorgaans terugkijken tot 2006 (+/- 20 jaar).

Uit een eerdere analyse is gebleken dat er meer dan 5000 administratieve correcties door te voeren zijn om tot actuelere peilbesluiten te komen. In deze bijlage volgt een beschrijving van locaties met voorbeelden van de gewenste administratieve correcties om te mandateren (voorbeelden 1.1 t/m 1.6).

Voorbeeld 1.1 Locatie van de afsluiter van het peilregulerend kunstwerk is bekend geworden

Voorbeeld 1.2 Locatie van de afsluiter van het peilregulerend kunstwerk is bekend geworden

Voorbeeld 1.3 Peilgrens is accurater gelegd

Voorbeeld 1.4 Waterloop op onlogische locatie opgesplitst tussen twee peilgebieden

Voorbeeld 1.5 Peilgrens is accurater gelegd

Voorbeeld 1.6 Peilgrens is accurater gelegd

Voor het kaartmateriaal bij deze voorbeelden geldt voor de peilgebiedsgrenzen de volgende legenda:

	vastgestelde peilgebiedsgrens en praktijk zijn hetzelfde
	vastgestelde peilgebiedsgrens
	praktijk peilgebiedsgrens
	Het gebied waar zich een verschil voordoet tussen de praktijkpeilgebiedsgrens en de vastgestelde peilgebiedsgrens

Voorbeelden van locaties van de peilgrenswijzigingen om te mandateren

Voorbeeld 1.1 Locatie van de afsluiter van het peilregulerend kunstwerk is bekend geworden

Op deze locatie is bekend geworden aan welke kant van de dam het peilregulerende kunstwerk zich bevindt. Deze administratieve correctie verbetert de locatie van de peilgebiedsgrens.

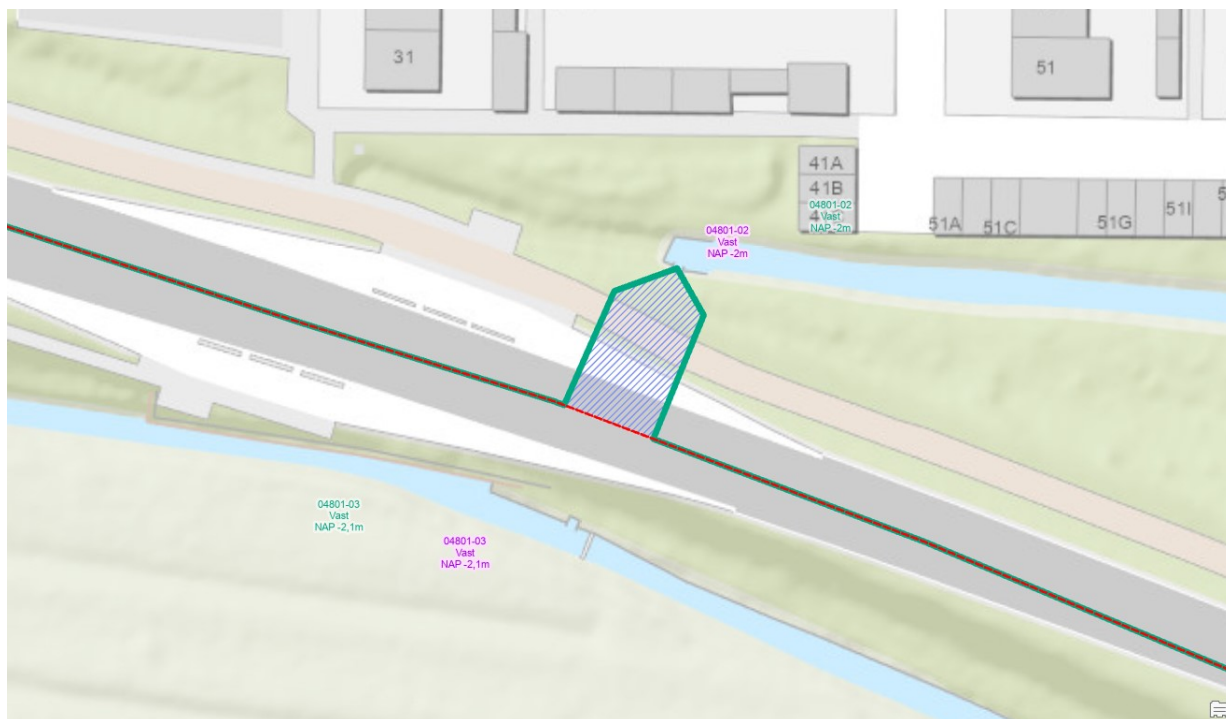

Datum
7 augustus 2025

Voorbeeld 1.2 Locatie van de afsluiter van het peilregulerend kunstwerk is bekend geworden

Op deze locatie is bekend geworden aan welke kant van de dam het peilregulerende kunstwerk zich bevindt. Deze administratieve correctie verbetert de locatie van de peilgebiedsgrens.

Datum
7 augustus 2025

Voorbeeld 1.3: Peilgrens is accurater gelegd

In deze situatie gaat het om een betere intekening van een bestaande peilgebiedsgrens. Er zijn geen aanwijzingen dat in het recente verleden een waterloop of een peilscheidend kunstwerk is verplaatst. Deze administratieve correctie verbetert de locatie van de peilgebiedsgrens.

Datum
7 augustus 2025

Voorbeeld 1.4 Waterloop op onlogische locatie opgesplitst tussen twee peilgebieden

Sinds 2006 is dit een bestaande situatie met een vijver. Daarnaast betreft de peilgrenswijziging een oppervlaktewaterlichaam met een ondergeschikt waterhuishoudkundig belang. In dit geval gaat het om een tertiaire waterloop. Deze administratieve correctie verbetert de locatie van de peilgebiedsgrens.

Datum
7 augustus 2025

Voorbeeld 1.5 Peilgrens is accurater gelegd

De wijziging van de peilgebiedsgrens in de praktijkpeilen betreft geen waterloop. De grens is accurater geplaatst. Deze administratieve correctie verbetert de locatie van de peilgebiedsgrens.

Datum
7 augustus 2025

Voorbeeld 1.6 Peilgrens is accurater gelegd

De wijziging van de peilgebiedsgrens in de praktijkpeilen betreft geen waterloop. Aan de hand van hoogtegegevens (AHN) is de grens accurater geplaatst. Deze administratieve correctie verbetert de locatie van de peilgebiedsgrens.

